

ВЫХОДЗІЦЬ 3 ЧЭРВЕНЯ 1994 ГОДА

Беларуская МАЛАДЗЕЖНАЯ

Рэспубліканская грамадска-палітычная незалежная газета

№ 26

А. ТРУСАЎ, народны дэпутат, лідэр Грамады:

"Наша сіла ў яднанні!"

(стар. 3)

"Беларуская маладзёжная" вінуе
адданых сваіх чытачоў з Калядамі,
Новым Годам!

Святкуйце, калядуйце, у мяхі
збірайце -- нас не забывайце!
Сустрэнемся ў 1995-м!

ЦЭНТР ПРАКЛЕНІА САМАКІРАВАННЯ

пры Фондзе імя Льва Сапегі

Прыярытэтыя напрамкі дзейнасці Цэнтра

- распрацоўка і распаўсюджванне інфармацыйна-адукацыйных матэрыялаў па асновах самакіравання
- аналіз муніцыпальных рэформ у краінах Цэнтральнай і Усходняй Еўропы
- распрацоўка муніцыпальных законапраектаў па рэформе сістэмы мясцовага самакіравання
- правядзенне семінараў па ўдасканаленні ведаў спецыялістаў структур мясцовай улады

Тэл./факс:
0-172
34-37-91,
76-97-11

L. SAPIENHA

НАШ АДРАС:

220123, г. Мінск, вул. В.Харужай, л.13, каб. 416

ФІЛІАЛЫ
Фонда імя Льва Сапегі

Філіял	Тэлефон, факс	Адрас	Паштовая скрынка
Берасцейскі	0-1622 6 65 69 факс 0-162 41 24 30	220030 г.Брэст, вул.Савецкая,53	п/с №52
Віцебскі	0-212 36 23 37 факс 0-212 36 23 37	210026 г.Віцебск, вул. Гоголя, 17	п/с № 23
Гомельскі	0-232 53 10 61 факс 0-232 55 80 50	246010 г.Гомель, вул.Рабочая, 24	п/с № 102
Гарадзенскі	0-152 44 75 11 факс 0-152 44 75 11	230023 г.Гродна, вул.Тэлымана, 3	п/с № 133
Магілёўскі	0-222 25 74 03 факс 0-222 25 74 03	212005 г.Магілёў, 3 Кастрыч. зав., 9	п/с № 4

В. МАЛАШКА, народны дэпутат:

Анабасіс, або Маленькія хітрасці вялікай палітыкі

(стар. 3)

● Чёрные пятна красной истории

В. СУВОРОВ, эмигрант (Великобритания)

Со скрипом...

(стр. 5)

А. ЛЕСІК:

Прэзідэнт у нас "харошы". Жыццё дрэннае

(стар. 2)

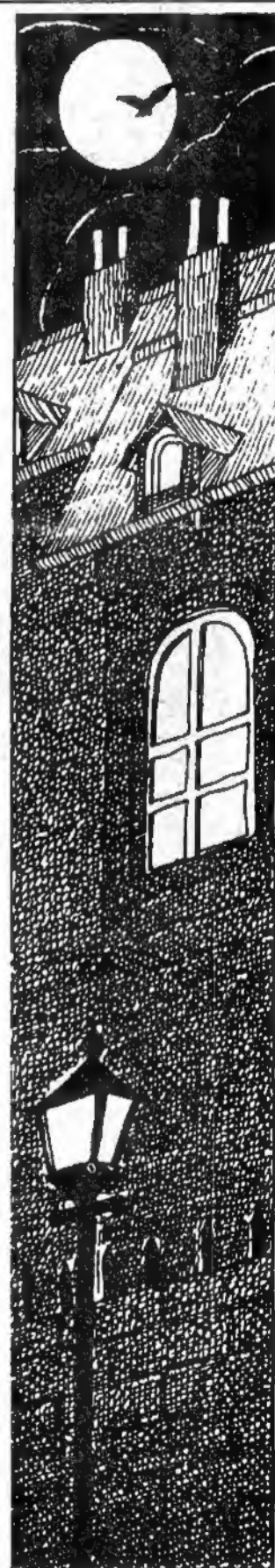
Жыццё
ў стылі "БМ"

(стар. 8)

ПраРОК

(стар. 7)

Народ-гаротнік калядуе,
а Прэзідэнт -- і ў вус не дуе!

ПРЭЗІДЭНТ у дзяржаве -- асоба паважаная і, згодна свайму статусу, амаль надатыкальная. Што ж да Беларусі, імя прэзідэнта ўспамінаюць увесь час і паўсюдна, абвінавачваючы Лукашэнку ледзь не ў кожнай дробязі жыцця. Гэтая асаблівасць мае тэндэнцыю да росту ў дні чарговага павышэння цэнаў на розныя тавары, якое выклікаеца звычайна "павышэннем затрат на вытворчасць ..." і г.д. і да т.п. Успамінаюць усё: і тыя, хто выбіраў яго ў прэзідэнты, і астатнія, хто вымушаны мірыцца з выбарам першых. Пасля выбараў прайшло больш чатырох месяцаў. Наколькі беларусы задаволены ці расчараваны свайм, магчыма, недаўнабачным рашэннем? Адказ на гэтае пытанне я спрабаваў знайсці, калі выйшаў на вуліцу і пагаманіў з мінчанамі. Адрэз падаўся праблемай, з якой сутыкнуўся. Не, народ наш камунікабельны і адказваў ахвотна. Цяжэй было знайсці сярод мінчан... тых асобаў, што галасавалі за сённяшняга прэзідэнта. Куды яны зніклі? Магчыма, прасцей было б пашукаць у правінцы? Але наўрад ці меркаванні адрозніваліся б ад "сталічных".

Святлана, на выгляд гадоў 25. Сказала, што яе жыццё амаль не змянілася з часу з'яўлення ў нас прэзідэнта. Галасавала за Лукашэнку. Верыць яму і зараз. (Найўня! -- А.Л.)

Два хлопцы студэнцкага ўзросту, завочнікі МРТИ.

-- Галасаваў за Кебіча. Чаму? Знаёмы чорт лепей незнаёмага.

-- А вы асабіста адчулі прысутнасць прэзідэнта ў нашай дзяржаве?

-- Адчуў, на сваёй студэнцкай скуры,

але лічу, што гэта не прэзідэнт, а хутчэй, пародыя на прэзідэнта.

Алег Аляксандравіч, сярэдніх гадоў, працуе на заводзе імя Леніна.

-- Я за Лукашэнку не галасаваў, галасаваў за Пазыняка, і, аглядаючыся на чатыры месяцы яго прэзідэнцтва, лічу, што прэзідэнт з камуністычнай арыентацыяй нічога не зробіць. Трэба мяняць сістэму, каб не было ля ўлады людзей, што працуюць па сістэме "Каб жыць у радасці і шчасці, трэба красці, красці, красці". Да лепшага перамянаў няма. У мяне на заводзе м а н т а ж н і ц ы атрымліваюць па 50 тысяч у месяц, а кілаграм каўбасы каштуе 42 тысячы. Я -- наладчык на канвееры, мой заробак "чыстымі" 110 тысяч. Хіба столькі павінен атрымліваць кармілец сям'і?

Ніна Іосіфаўна, эканаміст.

-- Калі шчыра, то не заўважыла з'яўлення ў нас Прэзідэнта. На жыццё ж сям'і гэта адбілася вельмі адмоўна. Канца фінансаваму крызісу не відаць.

Жанчына гадоў трыццаці, не назвала сябе, былі інжынер дыягнастычнага

цэнтра, зараз беспрацоўная.

-- Зараз мы жывем на адну зарплату мужа. Да гэтага месяца яна была 67 тысяч. Дзяцей у нас двое. І з кожным месяцам мы ўсё больш бяднеем.

Валянціна, кабета гадоў трыццаці, добра апанутая.

-- Я жыву не ў Беларусі. У нас ёсць свой прэзідэнт, Кучма.

-- А пра нашага прэзідэнта што вы ведаеце?

-- Ведаю мала, уражанне нармальнае, але да ўчарашняга дня. Чаму да ўчарашняга? Ды зноў цэны падняў.

Дзве жанчыны, якія падаліся мне вялікімі аптымісткамі.

-- Летам ехалі з дачы -- беглі, каб прагласавалі за Лукашэнку. Калі б ведалі, што так атрымаецца, лепей бы папрацавалі там. Што да апошняга павышэння цэн, то крыху расчараваны ў Лукашэнку. Але лічым, што яму таксама патрэбны час, каб навесці папарадак.

-- А колькі часу ў якасці выпрабавальнага тэрміну вы даеце свайму выбранніку?

-- Трэба год даць, а потым глядзець будзем. ("А што ж вы рабілі для гэтага часу? Ці не бачна?" -- так і падмывала сказаць. Але жанчыны перамянілі кірунак размовы, адзначыўшы, што прэзідэнт у нас "хорошы", а дрэнныя якасці яму прыпісаны сродкамі масавай інфармацыі).

Валянціна Уладзіміраўна, пенсіянерка, выходзіла з прадуктовай крамы.

-- Гэта проста бязмежка, не ведаеш колькі грошай узяць з сабой у краму, ды іх і няма ў нас. Я -- пенсіянерка, я не магу купіць тое, што мне патрэбна, а толькі тое, на што хапае грошай. Прэзідэнт, а такое дазваляе. Яго працягнуць хутка.

-- А вы самі за каго галасавалі?

-- За яго галасавала, таму што праграму ён паказваў вельмі добрую, якая падтрымае нас, пенсіянераў. А на справе -- не паспееш міргнуць вокам -- зноў новыя цэны. Я раскайваюся ў сваім выбары. Калі б ведала, што так будзе, лепей галасавала б за Пазыняка. Калі хочучы да ўлады -- абцяцяць залатыя горы, а зараз, паглядзіце самі -- жабрацкі народ. Атрымала 70 тысяч пенсіі -- што мне з ёй рабіць...ны ён, ці што? Упраўду, матам хочацца вылазца.

Ганна Рыгораўна і Лідзія Уладзіміраўна, сярэдніх гадоў.

-- З'яўленне прэзідэнта не адбілася на нашых сем'ях. Мы працуем у гандлі. Зарабляем каля 150 тысяч. Цяжка. Але прэзідэнт у гэтым вярхале не вінаваты, вінавата

сістэма... Галасавала за Лукашэнку, але ў другім туры. У першым галасавала за Шушкевіча. Думаю, каб прэзідэнтам быў ён, жылося б лепей.

Падцягнуты, з выпраўкай чалавек,

як аказалася пазной -- былы вайсковец.

-- Калі меркаваць па тых абяцаннях, якія ён даваў перад выбарамі, і за што я галасаваў, жыццё мне стала горш. Што я чакаў? Хаця б адказу на пытанне, у якой рэспубліцы мы жывем, і куды мы рухаемся.

Звычайная жанчына, якая вярталася дадому з працы.

-- А вы інтэр'ю запісваеце? І маё імя патрэбна?

Калі даведалася, што называць імя не абавязкова, адказала шчыра:

-- Дрэнна жыву. Працую на прадпрыемстве кантралёрам, атрымала 110 тысяч без вылікаў. Я галасавала за Лукашэнку, але лічу, што памылілася.

-- А калі вы гэта зразумелі?

-- Цяпер, з цэнаў, цяжкімі ўмовамі працы. Ён абяцаў нам, што наладзіць работу прадпрыемстваў. Зараз наадварот, падаем у бездань.

Віктар Аляксеевіч, пенсіянер, рэальнай працаваў у інстытуце.

-- Я галасаваў за Кебіча. Што да Лукашэнкі, то да апошняга вандалізму ў гандлі я яму ўсё прабацаў, як маладому, нявольнаму. Але пасля таго, як ён пашумеў па радыё і тэлебачанню, загадаў вярнуць цэны, а, як потым аказалася, ён ведаў, што цэны адпущаныя -- атрымліваецца, што ён хлусіў нам, сваёму народу.

Наступны мой суразмоўца працуе ў Акадэміі Навук, той самай установе, якую нядаўна не абдыяліў сваёй увагай Аляксандр Рыгоравіч. Заробак, кажа, вельмі нізкі, а 9 месяцаў наогул без грошай былі. Калі б ведаў, што так будзе ўжо праз 100 дзён /а чаго чакаць праз 6 ці 9 месяцаў "выпраўленчага тэрміну", якія прэзідэнт прасіў сабе?/, безумоўна, за яго не галасаваў бы.

Канешне, маё пытанне не прэтэндуе на выключнасць. Магчыма, я натрапіў падчас яго толькі на людзей, што незадаволеныя сённяшнім жыццём, і якія вінаватыя па ўсім краўніка нашай дзяржавы. Магчыма, у дзяржаўных сацыялагічных мужоў атрымалася б іншая выбарка з іншымі вынікамі. І было б у ёй больш задаволеных, а калі не задаволеных, то тых, хто дае крэдыт даверу свайму абранніку. У мяне ж такога не атрымалася. Можа таму, што мае суразмоўцы імкнуліся быць максімальна шчырымі ў сваіх адказах.

А. ЛЕСІК,
спецыяльна для "БМ"

Вітэбск -- вайсковы стратэгічны ключ да беларуска-расейскіх дачыненняў

Вітэбск -- усходні горад Беларусі, і задачы адраджэння тут беларускае нацыянальнае ідэі дзюжа цяжкія.

Вітэбск -- вайсковы стратэгічны ключ да беларуска-расейскіх дачыненняў. Для Расеі цераз Вітэбск і Воршу ёсць выхад на Беларусь і далей на захад і поўдзень. Вітэбская паветрана-дэсантная дэвізія і абласное КДБ ахоўваюць гэты ключ. Сёння ён належыць постсаюзным уладам Беларусі і Расеі пры перавазе апошніх. Верх у гэтых дачыненнях бярэ звычайны недэмакратычны намэнклятурны падыход. Фактычна працягваецца непасрэдна маскоўскі дыктат на палітыку ў Беларусі, які забяспечваецца тут дзейнасцю расейскіх спецслужбаў. Нездарма прарасейска настроены Прэзідэнт Лукашэнка пачаў сваё прызначэнні з Вітэбскае вобласці. Ясна, што Вітэбскі рэгіён найбольш моцна ўтрымліваецца пад кантролем небеларускіх сілаў.

Гэта ўсё ёсць небяспекай для развіцця сацыяльна-палітычнае сытуацыі на Вітэбшчыне, развіцця нацыянальнае самасвядомасці вітэбцаў. Сваю няздольнасць прагназаваць і кіраваць гэтай сытуацыяй неаднаразова паказвалі сённяшнія ўлады. Іхнія дзеянні можна характарызаваць як акупацыйныя. Мясоцвыя звароты да іх БНФ "Адраджэнне" ў пераважнай большасці ігнаруюцца па сутнасці, а фронтоўскія мерапрыемствы, як правіла, груба забараняюцца. Затое ўлады опрыяюць дзейнасці арганізацыяў кшталту славянскіх сабораў, казакоў, камуністаў, мясцовае імперскае жыроноўшчыны. Гэта ня дзіва для таго дэпутатскага корпусу, які абраны пад кантролем сістэмы КПБ-КПСС. Пры гэтым іх не сароміць бел-чырвона-белы сыяг і Пагоня, пад якімі яны існуюць цяпер.

Дзейнасць мясцовых органаў дзяржаўнага правапарадку падпарадкавана палітычным схільнасцям улады, але не Закону. Міліцыя пераследуе ўсе правы беларускага характару, у тым ліку і на побытавым узроўні, аб чым сведчаць перапоўненыя каморы вязніцаў. Народныя суды падпарадкаваны старой сістэме. Пракуратуры толькі збольшага пачынаюць рэагаваць на парушэнні беларускіх законаў. Увогуле пануе постсаюзны савецкі механізм правапарадку, які хутчэй можна назваць дзікім супрацьграмадзкім хаосам, якім старанамэнклятурная мафія бароніцца ад простых людзей.

У гэтых умовах будучыня Вітэбшчыны можа быць стабільнай і квітнеючай толькі цераз умацаванне беларускага статусу рэгіёну. У еўрапейскай Беларусі Вітэбскі рэгіён павінен адыгрываць ролю памяжоўнае крэпасці і цэнтру беларуска-расейскага гандлю.

Перад беларусізацыяй Вітэбску цяжкі абшар працы. Але ніхто за беларусаў для іх саміх яго не зробіць. Трэба бачыць будучыню і да яе йсці. Тады мы адолеем цяжкасці і заживем нармальна на сваёй зямлі. У нас усё для гэтага ёсць!

Ю.КАРПАУ, Вітэбск, для "БМ"

ЗАЯВА Выканаўчага камітэта Цэнтраль- най Рады Беларус- кай сацыял-дэмак- ратычнай Грамады

Выканкам Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады пратэстуе з прычыны звалнення з працы рэдактара Магілёўскага тэлебачання, сябра Цэнтральнай Рады, старшыні філіі партыі Алеся Сярдзюкова. Гэта тыповы прыклад славаўтай рэарганізацыі нацыянальнага радыё і тэлебачання, якую распачаў яшчэ В. Кебіч, у выніку чаго працы пазбаўляюцца перш за ўсё іншадумцы, сябры і прыхільнікі дэмакратычных партый і рухаў.

У дадзеным выпадку звалненне з працы сябра Цэнтральнай Рады нашай партыі -- факт яўнага парушэння Канстытуцыі і Закона "Аб партыях", які выразаўся ў пастаноўцы перад ім выбару: альбо старшынства ў абласной філіі, альбо праца. Такая пазіцыя кіраўніцтва тэлебачання -- не што іншае, як вяртанне да старых часоў кішэннай і падкантрольнай уладам прэсы.

Не зважаючы на свае перадвыбарчыя абяцанні, цяперашняя каманда прэзідэнта спрабуе паставіць прэсу пад абшчэ, дзеля чаго выкарыстоўвае ўсе сродкі -- ад звалнення з працы да фінансаванага ўціску на сродкі масавай інфармацыі. У асяляльным ўладай людзі з каманды прэзідэнта запам'яталі, што дзяржаўная прэса, радыё і тэлебачанне існуюць на сродкі падаткаплательшчыкаў і павінны выражаць волю ўсяго народа.

Выканкам Грамады заклікае грамадзян Беларусі сказаць рашучае "не" фактам ігравання дэмакратычна настроеных журналістаў і ціску на дзяржаўную прэсу. Выканкам БСДГ звяртаецца да кіраўніка тэлебачання і халадзільнікамі ў лік індэксацы ўкладаў не хочацца. Абцяжар маючыя рэкі з кісельнымі берагамі -- гэта старая дэмакратычная тра-

ЗАЯВА Выканаўчага Камітэта Цэнтраль- най Рады Беларус- кай сацыял-дэмак- ратычнай Грамады

Выканаўчы Камітэт ЦР БСДГ падтрымлівае заяву беларускіх журналістаў у абарону Аляксандра Люшкевіча -- уласнага карэспандэнта агенства Белінфарм.

Мы лічым, што дзеянні, учыненыя праваахоўнымі органамі ў адносінах да А. Люшкевіча, ёсць непрыхваваны наступ на правы асобы і свабода слова, і могуць прывесці да ўскладнення міжнародных адносін.

Патрабуем на чарговай сесіі Вярхоўнага Савета прыняць у другім чытанні Закон "Аб друку" і Закон "Аб КДБ", тым самым стварыўшы прававую аснову дзейнасці як журналістаў, так і супрацоўнікаў вышаназванай установы.

Алег ТРУСАЎ, народны дэпутат,
старшыня Цэнтральнай Рады БСДГ:

Наша сіла ў яднанні!

Скончылася доўгая парламенцкая восень. Нарэшце Вярхоўны Савет прыняў новую версію Закона аб выбарах, і неўзабаве будзе абвешчана дата іх правядзення. Наўрад ці выбары адбудуцца раней за першую палову красавіка. Новая рэдакцыя старога выбарчага закона паставіла крыж на змешанай выбарчай стэжыме і зьяля да мінімуму ролю ў іх шматлікіх беларускіх партый, колькасць якіх дасягае ўжо 30.

Пад самы канец абмеркавання вышэйзгаданага Закона з падачы мясцовай раённай наменклатуры, камуністаў і сацыялістаў з трыццаці разоў у Закон аб выбарах была ўнесена папраўка, у адпаведнасці з якой партыя на сваім з'ездзе можа вылучыць у выбарчую акругу аднаго кандыдата толькі тады, калі на яе тэрыторыі дзейнічае зарэгістраваная першасная структура гэтай партыі.

Такім чынам у выбарчыя спісы ў Мінску і абласных гарадах трапляць практычна ўсе кіраўнікі беларускіх партый, а вось у сельскіх акругах будучы дзейнічаць у асноўным камуністы ды аграрныя партыя Шарэцкага. І пакуль дэмакраты ў сталіцы будуць адбіраць адзін у другога

галасы выбаршчыкаў, былая і сённяшняя камуністычная наменклатура, падмацаваная "прэзідэнцкай" вертыкаллю, рушыць у новы Вярхоўны Савет праз мясцовыя акругі, каб зноў скласці большасць у парламенце Беларускай дзяржавы і замацаваць тыя прывілеі, якія яна ўжо захапіла. Зноў будучы адвадзачы "аяскавым" дэпутатам шыкоўныя кватэры ў Мінску ў той час, як дзяржаўнае будаўніцтва ў нашай сталіцы практычна спыняецца, а вакол горада вырастаюць катэджы новых членаў Прэзідыума.

Для таго, каб гэтага не здарылася і каб у парламент прыйшлі людзі, для якіх галоўнае не ўласны дабрабыт, а інтарэсы нашай заняўдбанай Бацькаўшчыны, дэмакратычныя сілы Беларусі павінны выступіць з "яднана і мэтанакіравана".

Беларуская сацыял-дэмакратычная Грамада выступае за стварэнне шырокага блока дэмакратычных сілаў на тэрыторыі ўсёй Беларусі. Галоўнымі прынцыпамі яго павінны быць: набыццё, сапраўднага суверэнітэту, перш наперш у галіне знешняй палітыкі і эканомікі, выхад з дамовай аб калектыўнай бяспецы і пошук альтэрнатыўных

крыніц энерганосьбітаў на рынках Еўропы і Азіі; увод сапраўднай беларускай валюты і спыненне інфляцыі; радыкальная зямельная рэформа, у выніку якой кожны грамадзянін Беларусі павінен атрымаць у прыватную ўласнасць не меней чым 15 сотак зямлі; стварэнне сярэдняга класа на Беларусі шляхам рыначных рэформаў і павышэнне сярэдняга месячнага заробку да 100 -- 150 долараў у пераліку на нацыянальную валюту на працягу 2-3 год; адбудова беларускай культуры, адраджэнне дзяржаўнай мовы, вяртанне вернікам усіх канфесій іх страчанай маёмасці; поўная свабода ўсіх сродкаў масавай інфармацыі пры іх аднолькавай дзяржаўнай падтрымцы; выбарнасць мясцовых кіраўнікоў толькі непасрэдна народам; скасаванне абласных структур кіравання.

У выніку папярэдніх перамоў, якія вядуцца з кастрычніка паміж дэмакратычнымі партыямі і рухамі, увайсці ў шчыльны прадвыбарчы блок, калі ў кожнай акрузе будзе вылучаны адразу толькі адзін агульны кандыдат, ужо пагадзіліся БНФ, Грамада, НДПБ і ХДЗ.

Пасля снежаньскіх з'ездаў і канферэнцый сваё апошняе слова скажучы АДПБ, БСП і ПНЗ. Мы спадзяемся, што ўбачу ад дэмакратычнага блока не застануцца такія вядомыя палітыкі як Станіслаў Шушкевіч і Станіслаў Багданкевіч, а таксама ТБМ і БЗВ.

Галоўная мэта ў прадвыбарчай працы Грамады -- гэта рэгістрацыя і стварэнне першасных суполак БСДГ у тых раёнах і гарадах Беларусі, дзе іх яшчэ няма.

Паважаныя Суайчыннікі! Выбары ў Вярхоўны Савет, ад якіх будзе залежыць Ваш лёс і лёс Ваших дзяцей на працягу пяці год, ужо набліжаюцца. Паспяхайцеся зрабіць свой выбар, уступаўце ў дэмакратычныя партыі і рухі. Толькі разам можна перамагчы на выбарах, толькі разам можна ў ХХІ ст. стаць сапраўднай еўрапейскай дзяржавай.

Віталь МАЛАШКА, народны дэпутат,
сябар Выканкама Цэнтральнай Рады БСДГ:

Анабасіс, або Маленькія хітрасці вялікай палітыкі

дай, толькі тыя, хто бачыў, з якою шчырасцю гэта абяцалася.

Калі прэзідэнт прапанаваў сваю праграму неадкладных мераў па выхадзе Беларусі з крызісу, усіх проста ўразіла багацце тых метаў і арыентацый, за якія нашы дэмакраты гатовыя былі пайсці на ўжыванне. Каб Аляксандра Рыгорава наогул не пераблыталі з Шушкевічам у Пазыняком, ён вымушаны быў рабіць афіцыйны даклад на неадкладнай мове. Так усяго за тры месяцы з поля камуна-славянскай дэмагогіі, якое дае багаты плён пры зборы галасоў, анабасіс прывёў "народнага лідэра" на грады, дбайна ўрэбленыя апазіцыйнымі партыямі.

Фінансавая стабілізацыя, уцягненне ў рынак фондаў зямлі, стымуляванне экспарту, крэдыты Міжнароднага Валютнага Фонду -- гэта ўжо не прастарэванне аб Рублёвай Зоне і нават не журботная песенка "О бедном Союзе замолвите слово". Гэта рэальная дарога, па якой ідзе большасць нашых суседзяў.

Дэмакратам рана піць шампанскае з тае нагоды, што гусеніца ператварылася ў прыгожага матылька. БСДГ, БНФ па-ранейшаму застаюцца асноўнымі "ворагамі" прэзідэнта. Якіх толькі эпітэтаў і метафар, якога ваяўнічага пафасу не ўдастоіліся з вуснаў прэзідэнта "бесчынствуючыя нацыяналісты".

"Непрыкрыты нацыяналізм" -- нашы падручнікі для гэта ўжо не прастарэванне аб Рублёвай Зоне і нават не журботная песенка "О бедном Союзе замолвите слово". Гэта рэальная дарога, па якой ідзе большасць нашых суседзяў.

Цэны на энэрганосьбіты дараўналі сусветным, аплата за транзіт не бярэм. Не бярэм і за ваенныя базы Расіі на нашай тэрыторыі. Паводле ацэнак расійскага друку, пастой расійскіх жаўнераў на тэрыторыі нашай краіны павінен каштаваць 1,9 млрд. долараў. Даўгі перад усходняй суседкай растуць, кабальныя для Беларусі пагадненні дзейнічаюць. Каб распаўсюдзіць з Расіяй, трэба павышаць цэны, заморжваць зарплату або выскокваць грошы з пальцаў. Але гэтых грошай можа не хапіць, і тады магчымыя халодныя батарэй, спыненне заводаў. Нам ужо абяцалі гарачую ваду тры дні на тыдзень.

Расія плаціць нам не збіраецца. Лінг, Мясніковіч, Заламай і Даніленка, якія перакінуліся са старой каманды і прыклалі руку для забеспячэння неакаліяльнага стану нашай краіны, ціхенька памоўкаюць. Вернападданага закліку: "Лукашэнкаўцы!"

І ўсё-такі, адкуль такая неапазіцыйная аўтарка эратычных раманцаў, адкуль антаганістычныя супярэчнасці, як паставілі б пытанне верныя ленынцы? Прэзідэнт пры любым зручным выпадку спрабуе ўбрыкнуць дэмакратыю. Тыя ўжо пачалі "каціць бочку" на прэзідэнта. Урэшце рэшт не ў паўлаўскіх рэфлексах тут справа.

Што датычыць дэмакратаў, дык тут усё проста: мы не прыўладзе, у апазіцыі, а прычына пасцябач уладу заўсёды знойдзецца. Прэзідэнт жа вымушаны імітаваць сваё становішча ў палітычным цэнтры. У рэальных дзеяннях гэта не атрымліваецца. Рэальнасць прымушае шмат што рабіць паводле рэцэптаў БСДГ і БНФ. Дык хоць адно задавальненне застаецца: аблажыць дэмакратаў. Адсюль і спробы зрабіць з апазіцыі актывістаў-бамбістаў, русафобаў-змоўшчыкаў і наогул п'юэтаріканскага капіталу.

Яшчэ больш пікантная

ситуацыя ўзнікае ў сувязі са спадчынай, якую пакінуў урад Кебіча ва ўзаемаадносінах з Расіяй. Цэны на энэрганосьбіты дараўналі сусветным, аплата за транзіт не бярэм. Не бярэм і за ваенныя базы Расіі на нашай тэрыторыі. Паводле ацэнак расійскага друку, пастой расійскіх жаўнераў на тэрыторыі нашай краіны павінен каштаваць 1,9 млрд. долараў. Даўгі перад усходняй суседкай растуць, кабальныя для Беларусі пагадненні дзейнічаюць. Каб распаўсюдзіць з Расіяй, трэба павышаць цэны, заморжваць зарплату або выскокваць грошы з пальцаў. Але гэтых грошай можа не хапіць, і тады магчымыя халодныя батарэй, спыненне заводаў. Нам ужо абяцалі гарачую ваду тры дні на тыдзень.

Расія плаціць нам не збіраецца. Лінг, Мясніковіч, Заламай і Даніленка, якія перакінуліся са старой каманды і прыклалі руку для забеспячэння неакаліяльнага стану нашай краіны, ціхенька памоўкаюць. Вернападданага закліку: "Лукашэнкаўцы!"

Нашаму прэзідэнту паказалі кукіш! Памрэм усё як адзіні! -- у прэзідэнцкай камандзе пакуль што не чуваць. Але сёння ўжо яна становіцца: канфлікт з Расіяй немінучы. Прэзідэнт-дэмакрат пачаў бы змаганне за справядлівасць ужо сёння. Лукашэнка, хутчэй за ўсё, пачкае да вясны: пакуль "бесчынствуючыя нацыяналісты" не раскачаюць народ, падрыхтоўць грамадскую думку. Вось тады і даведзецца трошкі пасварыцца са "старэйшым братам", а тое, што даўгі вырастуць яшчэ на паўмільярда долараў, што даведзецца практычна за нішто прадаць акцыянернаму таварыству "Газпром" -- нашы магістральныя трубаправоды, -- гэта не бяда. І наогул, някэпска было б, каб дэмакраты выйгралі на парламенцкіх выбарах увесну. Тады яны з уласнай ініцыятывы дэансавалі б грабежніцкія пагадненні. Інакш з такою прапановаю ў Вярхоўным Саветае даведзецца выступаць Аляксандру Рыгорава. Зноў будзе анабасіс.

● Черные пятна красной истории

Со скрипом...

В истории не было ни одной войны, причины возникновения и цели которой не были представлены зачинщиками и их учеными лакеями в извращенном, фальсифицированном виде.

Советская военная энциклопедия. Т.6, с.554

1

Российский солдат ходил в кожаных сапогах.

А коммунисты ввели заменитель — эрзац. И стал советский солдат ходить не в кожаных сапогах, а в кирзовых. Конечно, в столичных гарнизонах "придворные" полки и дивизии обували в кожаную обувь. Пусть иностранцы думают, что советскому солдату живется хорошо. И советские оккупационные войска в соцлаге — в Германии, Польше, Венгрии — обували в кожаные сапоги. Пусть все верят, что Советский Союз — сверхдержава. Но всех своих солдат сверхдержава кожаными сапогами обеспечить не могла, и потому советский солдат по Союзу ходил в сапогах кирзовых. А неудобно. В прямом смысле и в переносном. Особенно неудобно, когда предстоит выполнять почетную интернациональную задачу.

Летом 1968 года меня, молодого офицера, занесла военная судьба в Карпаты на границу с братской социалистической Чехословакией. Контрреволюция душила страну, и нашей доблестной Советской Армии надо было вмешаться и народу братскому помочь, но... В кирзах неудобно. Просто нехорошо воину-освободителю Европу топтать неполноценным сапогом. Несподручно. Понятно, у нас, офицеров, сапожки что надо — со скрипом и блеском. Но солдатики наши обуты неприлично.

Изнываем мы в ожидании. Неделию в лесах ждем, другую. Месяц ждем, другой ждем. А дело уже к августу клонится. Надоело в лесах. Или бы одно решение наши вожди приняли, или другое: или вернули бы наши дивизии в лагеря и военные городки, или бы дали приказ оказать интернациональную помощь братскому народу... Но нет решения, и потому мы ждем. Весь день занятия до двенадцатого пота, а вечером ужин у костра и гадаем: пойдём в Чехословакию, не пойдём... И снова занятия с утра, а то и с вечера... И снова гадаем.

А потом эдак под вечер на просеке, вдоль которой стоял наш батальон, появились огромные автомобили "Урал-375". На каждом хороших кожаных сапог по много тонн: забирай! И валят те сапоги прямо на просеку, точно как самосвалы бросают скальную породу в кипящую воду, перекрывая Енисей. Много сапог. Без счета. Есть, конечно, счет, но без особой точности: забирай, всем хватит. Старшина, сколько у тебя народа? Сто двадцать девять? Вот сто двадцать девять пар! Размеры? Разберетесь. С соседями поменяетесь. А у тебя сколько? Двести пятьдесят семь? Вот тебе куча!

И по всем просекам одновременно тысячи пар валят на землю. Десятки тысяч пар. Сотни тысяч. Всех переобуть за одну ночь! Плохие кирзовые сбросить, хорошие кожаные обути! В нашем лесу мы совсем не одни. Правее — батальон и левее — батальон. Впереди нас — какие-то артиллеристы, дальше в ельнике — еще батальон, и еще один, и так до бесконечности. И все леса соседние и дальние войсками забиты. А нас ведь не батальоны, не полки и не дивизии, нас целые армии: 8-я гвардейская танковая армия переобувается, и 13-я армия, и еще какая-то позади нас. Всем враз сапог подвезли изрядно. С запасом. С перебором. И уже по всем просекам, по всем полянкам поскрипывают новыми сапожками наши солдатики. Приятно посмотреть: кожа яловая. Выsshий класс. Загляденье. Из государственных резервов.

Леса наши приграничные все разом переполнились скрипом кожаных сапог, вроде как трелями весенних птиц. И этот скрип наводил на размышления и выводы.

Командир нашего батальона собрал офицерский состав. Матерый был такой комбат. Подполковник Протасов. Слов лишних не любил: "Товарищи офицеры, — говорит, — надо выпить и закусить. Кто знает, что ждет нас за поворотом?"

Сели мы в бронетранспортер — и в деревеньку соседнюю. А там в кабаке и артиллерийские офицеры уже пьют, и саперные, и политические. Не протолкнутся.

Всем ясно, что зря наша любимая Родина своих сыновей не балует. А коли так, надо выпить. Может быть, последний раз пьем. Может быть, придется воевать за свободу братского народа Чехословакии и в кровавой борьбе против капиталистов сложить голову. Подняли мы тогда наши флаги за Чехословакию, за ее свободолубивый народ, который нашей помощи жаждет и которую мы ему окажем, бескорыстно окажем. Мы добрые. Мы всем помогаем. Когда просят. Когда не просят, тоже помога-

ем. Одним словом, сидим, пьем. Приказа пока нет, но уже всем ясно: и нам, офицерам, и солдатам нашим, и буфетчице, которая нам подливает, и старикашке, который в углу пристроился с пивной кружкой. Хочется старому в нашу компанию втесаться и ученое слово сказать, но нам в такой ситуации с гражданским населением не положено общаться, чтобы тайны военные не разгласить. Намерения нашего командования.

Сидел старикан в углу, сидел, весь извертелся: уж так ему хочется с нами поговорить... Не выгорело ему. А уж когда мы уходили, он вроде между прочим, вроде сам себе, но так, чтобы все слышали:

— Точно, как в сорок первом году...

Мы продолжаем публикацию фрагментов книги В. СУВОРОВА "День "М" по многочисленным просьбам читателей "БМ"

2

Такого мы никак не ожидали и понять не могли. А сказано было с вызовом, так, что надо было ответить.

— Ты это, старый, о чем?

— О скрипе. В июне сорок первого Красная Армия в этих местах точно так же новенькими кожаными сапогами скрипела.

Вот с того самого момента я и потерял покой.

После "освободительного похода" в Чехословакию служить мне выпало в тех же местах, в Карпатах. И выпало исходить, истоптать, исколесить и Прикарпатье, и Закарпатье. И при случае — к старикам, к старожилам, к живым свидетелям: как, мол, дело было? И подтвердилось многими свидетельствами: в 1941 году перед германским нападением Красную Армию в приграничных районах переобули в кожаные сапоги. И не только на Украине, но и в Молдавии, но и в Белоруссии, но и в Литве, но и в Карелии. А кроме того, в 1941 году завезли в приграничные районы кожаных сапог на миллионы солдат, которых в последний момент планировали перебросить из внутренних районов страны.

Под прикрытием Сообщения ТАСС от 13 июня 1941 года миллионы солдат из внутренних районов двинулись к границам, а кожаные сапоги для них уже сгружали на железнодорожных станциях вблизи границ.

На станции Жмеринка, например, в начале июня 1941 года кожаные сапоги выгружали из вагонов и укладывали в штабеля у железной дороги под открытым небом. "Велика ли куча?" — спрашивал. — "А до самого неба", — отвечала старая крестьянка. "Как пирамида Хеопса", — отвечал школьный учитель. В Славути куча сапог никак на пирамиду Хеопса не тянула, просто была большой, как половина пирамиды Хеопса. В Залещиках в мае 41-го на разгрузку кожаных сапог согнали чуть не все трудоспособное население — в порядке приучения к бесплатному коммунистическому труду. Горы сапог помнят в Ковеле, Барановичах, Гродно...

Начинал разговор издали: что, мол, на станциях разгружали перед войной? "Танки, — отвечают, — пушки, солдат разгружали, ящики зеленые и... сапоги". Не скажу, чтобы очень уж на сапоги напирало: если человек всю жизнь возле станции прожил, то мог увидеть все что угодно на путях, на платформах, на разгрузочных площадках. Всего не упомянуть. Но все же было что-то особенное, мистическое в самом факте разгрузки сапог, что заставляло людей обратить внимание и запомнить на всю жизнь.

Запомнили люди те сапоги в основном по трем причинам. Во-первых, сапог было много. Необычно много. Вот таких, их укладывали прямо на грунт. Иногда, подстелив брезент, а иногда и без брезента. Это было как-то необыч-

но. В-третьих, все это добро досталось немцам. А это именно тот момент, который запоминается.

Никто из местных жителей не знал и не мог знать, зачем в 1941 году привезли столько сапог к самой границе. И мне была непонятна цель, ради которой в 1941 году советским солдатам у границ взамен плохих кирзовых сапог выдавали хорошие кожаные. Про 1968 год все понятно: мы шли освобождать братскую Чехословакию. А в 1941 году наши отцы что намеревались делать?

Кстати, мой отец прошел войну от самого первого дня до самого последнего, а потом прошел от первого до последнего дня короткую яростную войну против японской армии в Китае. Я спросил, как он вступил в войну, где, когда, в составе какой дивизии, какого корпуса? В каких сапогах? Он рассказал. Его рассказ потом проверил по архивам.

После службы в Карпатах учился в военной академии и имел возможность (и желание) копаться в архивах. Материалы о производстве сапог, о поставках в Красную Армию, о размещении запасов сапог и другого имущества были в те времена секретными. Я имел доступ к секретным материалам, но в миллионе бумаг найти одну нужную не удавалось. Приходилось собирать сведения по крупицам. Собираю и не переставал удивляться: война давно кончилась, с момента окончания войны прошло почти 30 лет, а сведения о хранении, переброске, потерях солдатских сапог в предвоенные годы как были секретными, так секретными и остаются. Почему?

В Англии говорят: "Любопытство губит kota". Этой мудрости тогда не знал. Если бы и знал, то работу свою не бросил бы: kota любопытство, может, и губит, но я-то не kota. Много лет спустя понял, что любопытство губит не только kota...

3

Оказалось, что к границе по приказу советского правительства вывезли не только миллионы пар кожаных сапог, но и миллионы комплектов обмундирования, десятки тысяч тонн запасных частей для танков, сотни тысяч тонн жидкого топлива для са-

молетов, танков и машин, миллионы ящиков снарядов и патронов. Все это бросили у границ, когда немцы нанесли удар.

И снова вопрос: с какой целью все это тащили к границам, ведь до 1939 года все эти запасы хранились далеко от границ. Так пусть бы там и лежали. Начнется война, наша армия встанет в оборону, а из безопасного далека будут подвозить предметы снабжения ровно столько, сколько нужно, не накапливая в опасных районах ненужных излишков.

Было много вопросов, ответов не было. Продолжал искать. Результаты поисков изложил в книге "Ледокол". "День "М" — вторая книга. Для тех, кто читал "Ледокол", "День "М" — продолжение. Но можно читать "День "М" и как отдельную книгу.

В "Ледоколе" преднамеренно почти не использовал архивные материалы. Меня могли упрекнуть: то цитируешь, и это, а как нам проверить, правильно ли цитируешь, да и есть ли такой вообще документ в архиве? Сейчас в архивы можно попасть и проверить. Поэтому в этой книге использую архивные и открыто опубликованные материалы. Основной упор все равно на открытые материалы, которые доступны каждому. Хочу показать: смотрите, слушайте, это не я придумал. Это коммунисты сами говорят. Нужно только внимательно их слушать.

Изучая архивные материалы и открытые публикации, сделал для себя вывод, что переброска миллионов пар сапог к границам, как и переброска боеприпасов, запасных частей, миллионов солдат, тысяч танков и самолетов — все это не ошибки, не просчеты, а сознательная политика, это процесс, в который были вовлечены десятки миллионов людей.

Этот процесс был начат решением советского руководства по рекомендации Маршала Советского Союза Б.М. Шапошникова.

Этот процесс имел целью подготовить промышленность, транспорт, сельское хозяйство, территорию страны, советский народ и Красную Армию к ведению "освободительной" войны на территории Центральной и Западной Европы.

Этот процесс именовался коротким термином МОБИЛИЗАЦИЯ. Это была тайная мобилизация. Советское руководство готовило Красную Армию и всю страну к захвату Германии и всей Западной Европы.

Захват Западной Европы — вот главная цель, ради которой Советский Союз развязал вторую мировую войну.

Окончательное решение начать войну Сталин принял 19 августа 1939 года.

ДАДАТКОВА

НЯ ТАК даўно ТВЛ (Таварыства Вольных Літаратараў) правяло ў Наваполацку літаратурную канфэрэнцыю "Новыя імёны новае Усходняе Эўропы". У канфэрэнцыі паўдзельнічалі літаратары зь Беларусі, Украіны ды Расеі. Ня здолелі прыехаць запрошаныя сябры з Польшчы, але канфэрэнцыя й была іх, усё ж, адбылася. Гаварылася на ёй шмат як пра літаратуру, так і пра літаратурны працэс, так і пра шляхі ягонага разьвіцця, так і пра формы й мэты творчасці, так і пра маргіналіі, парадыгму, дыхатэмію й дыскурсыўны вакуум. Я прысутнічаў на канфэрэнцыі ў якасьці літаратара, чым і ганаруся дагэтуль. Хаджу з высока ўзьнятай галавою й на навакольнае асяродзе пазіраю зь лёгкай адценнем пагарды. Бо я размаўляў з калегамі пра парадыгму, а асяродзе тым часам, відаць, выпівала, у лепшым выпадку, піла. Сярод выступанцаў, так бы мовіць, зацясаўся й Славамір Адамовіч, слаўны ня мірам сваім, а няўхільнаю барадзьбою з рознымі ворагамі Беларусі. Слаўны ён, таксама, як лідар арганізацыі "Правы рэванш". Слаўны ён яшчэ тым, што, як кожны сапраўдны барадзьбіт адседзеў нядаўна колькі суткаў у вязьніцы. Спадзяюся, што слаўны Славамір не пакрыўдзіцца на мне за гэты ўступ. Тым болей, што мы зь ім добрыя знаёмыя, і нашыя погляды на жыццё хоць у чымсьці й разыходзіцца, але ў чымсьці, натуральна, і сыходзіцца. І, да ўсяго, абодва мы ўваходзім у Таварыства Вольных Літаратараў, з чым я віншую сябе, вас, і самога Славаміра, з палітычнай творчасцю якога вы, мажліва, ужо знаёмыя, а з пазытычнай зараз пазнаёміцеся.

Дадатколер Лявон ВОЛЬСКІ

Славамір АДАМОВІЧ

Калі жанчына спажывае грушу,
ці яблык, ці кавалак мяса сьпелы,
дасмажаны на новенькай патэльні, --
люблю я назіраць і ў гэтым бачыць
вялікі сэнс, і прыгажосць, і радасьць.
Няхай жа зьмест арганікі бялковай
падтрымлівае пекнату кабеты.

BANDS

каб здольная была яна заўсёды
мяне завабіць не кавалкам мяса,
дасмажаным на новенькай патэльні,
а пульхнасьцю сваіх ружовых вуснаў,
і ямкамі на гэтых самых шчочках,
і таліяй, таўстою ці ня вельмі,
але каб мог абняць я беспраблемна,
каб мог абняць я пасыла вячэры,
і, сытую, каб мог сабой насыціць,
а потым -- потым выслухаць падзяку
і задушыцца ў белым прасьцірадле
ад радасьці, што меў яе такую.

ДЗЁРЗКІЯ ФАНТАЗІІ НА ТЭМУ СЛАВЫ

Мяне, засьпяванага ў пад'ездах,
мяне, зачытанага па блатхатах,
будуць скланяць на сваіх партызьездах
чарговыя мафіі партакратаў.

Мне будуць лезьці пішчом у вочы
за штрыфлі тузаў, прасіць аўтограф.
"Ён вырас у горы, на хлебе сірочым..." --
напіша потым шустры біёграф.

Напішуць потым, як жыў, чым дыхаў,
плявузгаць будуць пра лёс, пра
творчасць,
а на іспыце студэньцік рыхлы,
пачуўшы імя маё, лоб свой зморшчыць.

і пільны крытык штось накрамзольці
пра расхрыстанасьць душы сярмяжнай,
і будуць радкі мае вочы мазольці
віжу зь ягонай душой прадажнай.

і толькі травы, зьвяры і птахі
мой дух затуляць, калі, няўпінны,
лятаць ён будзе без апрахані,
нікому больш нічога ня вінны.

НА ДЗЕНЬ СТВАРЭННЯ АРГАНІЗАЦЫІ "ПРАВЫ РЭВАНШ"

Маэстра Картасар, як добра, што
зайшліся.
Я вам якраз пішу, чытаў "El Examen".
А учора дрэнна спаў і ўпартая
"ніх шысэн"
вярзлося мне ўсю ноч, а потым --
"русокий плен".

Ах, д'ябал! Не магу прапанаваць
вам кавы.
Ёсьць, праўда, па сто грам.
Тутэйшы алкаголь.
Як? Вам не прывыкаць? А нашыя
аблавы?
Дарэчы, хто вам даў для сувязі пароль?

Палкоўнік Габрыэль? Ён сьніўся мне
таксама.
Ён безумоўна наш. Ён нават больш,
чым мы.
Ёсьць спадзяваньні, што нам
дапаможа Замак
Нарэшце дапісаць пачатыя тамы.

Маэстра Картасар, а што, калі няўдача?
Вы ведаеце, я... Так хочацца пажыць!
Мне часта сьніцца сон: жанчына
горка плача,
а зь белага пляча крыніца-кроў бяжыць.

Што могуць азначаць такія мроі?
Здраду?
Блакаду нашых сіл на ўсходніх рубяжах?
А можа, трэба мне ў варожы тыл
з атрадам
прайсці, каб уступіць у бойку
на нажах?

Прызнаюся, што мне зусім
не даспадобы
сучасны механізм вайны і перамог.
Люблю я назіраць, як гінуць без
хваробы,
як слабая рука скубе зялёны мох...

Аднак, адкінем прэч эстэтыку забойства.
Маэстра Картасар, нам заўтра
выступаць.
Пастаўлены задачы: Шэры Дом,
Пасольства
бяз шуму і ахвяр за сем хвілін узяць.

У гэты ж самы час каманда "А",
Маэстра,
павінна працасаць наш "дзёрзкі"
Тэлецэнтр.
Хай адпачне эфір да летняе фіесты.
Хай пагуляе ў ім вятрыска перамен.

Нішто ня спыніць нас! Жаўнеры ўжо
гатовы,
каб вуліцы заліць шыхтамі чорных рот.
Дык з богам, Камандант! Ня трэба многа
словаў.

Няхай гучыць іх два: ідзе
ПЕ-РА-ВА-ПОТ!

ПРАРОК

Ірына КУРАПАТКІНА:

"Я ПРАВЛЯЛА СА "SLADE" ДВА ДНІ"

Як вядома ўсім, хто любіць рок-н-рол, нядаўна ў Менску адбыліся канцэрты сівое лягэнды ангельскага року. Лягэнда гэтага называецца "SLADE". У 70-х гэта назва ведала ўся Еўропа. У 80-х -- увесь тагачасны Савецкі Саюз. Таму на канцэрт сабралася шмат аматараў прабойнае слэйдаўскае музыкі. Нарэшце сівые фэны займелі магчымасць пабачыць жывцом сваіх улюбёнцаў. Не прайшло й 20 гадоў, так бы мовіць... Зрэшты, тое, што яны пабачылі, быў, уласна, ня "SLADE", а гурт, які вядомы цяпер у Англіі пад назовам "SLADE - 2". З старога складу каманды засталіся адно гітарыст, бубнач ды мэнэджэр. Я адшукаў чалавека, які суправаджаў "SLADE - 2" ў Менскім туры. Гэта перакладчык ды журналіст Ірына Курапаткіна.

-- Скажыце, Ірына, ці цяжка быць перакладчыкам чалавечага замежнага рок-гурту?

-- Самае складанае ў працы перакладчыка -- гэта стаўленне простага народу да людзей нашае прафесіі. Калі ты шмат часу знаходзіся побач з іншаземцамі, у народзе не ўзнікае сумніваў на конт таго, якім чынам ты зарабляеш грошы. Кожная прыбыральшчыца ў "Юбілейцы", як высветлілася, вельмі заклапочаная чысцінёю адносінаў паміж перакладчыкам ды іншаземнымі гасцямі. І калі ты зьяўляеся раніцою ў гатэлі, каб абудзіць музыкаў, усе пазіраюць на цябе недвухсэнсоўна...

-- Ірына, калі шчыра, вы напярэдадні былі толькі перакладчыкамі?

-- Натуральна. У кожнага сваёй прафесіі. І хай кожны займаецца сваёй справай.

-- Але я дакладна ведаю, што пасля апошняга канцэрту вы былі ў "Юбілейнай" аж да 4-й гадзіны раніцы.

-- Гэта элементарна. Пасля канцэрту быў фуршт. Потым паехалі ў "Юбілейку". "Слэйдаўцы" вырашылі ня спаць сваю апошняю ноч на Беларусі, бо граць назаўтра ўжо ня трэба, і ёсць, нарэшце, магчымасць паразмаўляць з тутэйшымі людзьмі (то бо, са мною) ня толькі пра справы. Вось так мы й прасідаем з цяперашнім іхнім вакалістам у бары да 4 раніцы. Размаўлялі на розныя тэматы. Нават на філзафскія. Пад размову я выпіла літар пама-ранчавага соку.

-- Чаму выступаў гурт "SLADE - 2", а нам ўрэчце, у афішах гэта падалі, як выступ гурту "SLADE"?

-- Гэта пытанне не да мяне, а да арганізатараў. Калі была прэс-канферэнцыя, размова

адназначна вялася пра каманду "SLADE - 2". Дарэчы, па вялікім рахунку, "SLADE" заснавалі тыя ж два чалавекі, што пасля зрабілі "SLADE - 2". Гэта бубнач ды гітарыст. Астатнія былі "слэйдаўцы" адыйшлі ад музычных справаў ды займаюцца іншымі. Ноды Холдар, напрыклад, ужо сем гадоў працуе ды-джем на радыё... Я думаю, што блытаніна з назовам -- вынік традыцыйных для нашае краіны нестыковак, якія суправаджаюць вялікія й малыя канцэрты.

-- Як вы лічыце, ці так ужо быў патрэбны канцэрт "SLADE - 2" на Беларусі?

-- Ды вы што! Безумоўна! Людзі пазнавалі "слэйдаў" на вуліцах. У антыкварнай краме, што на Траецкім, прадавец ледзя ня страціў прытомнасць ад гэткага знаёмства. Мяне, па шчырасці, напачатку здзівіла гэткая рэакцыя, бо я не пасьпела захапіць павальнае захапленне гэтым гуртам. Як гавораць, "в то героическое время я был крайне мал". Я пераканалася, што "слэйды" -- людзі, адданыя сваёй справе. Ім за 50, а на сцэне яны танчылі так, як ня здолеюць самыя маладыя й самыя лепшыя нашыя выканаўцы. І першы, закрыты, канцэрт, і другі, былі адыйграныя "па поўнай праграме".

-- А што значыцца "закрыты канцэрт"? Нешта пра гэта ніхто нікога ня ведае...

-- Ну, спадзяюся, мне не настукаюць па галаве за тое, што я зараз скажу... Проста галоўным спонсарам быў банк "Комплекс", і ён аплаціў яшчэ адзін канцэрт. Не для шырокае публікі.

-- Для супрацоўнікаў банка ды для запрошаных госьцікаў?

-- Напэўна.

-- У гонар 3-годзя "Комплекса"?

-- Напэўна. Дарэчы, хоць канцэрт быў закрыты, заля была поўная.

-- Як вам спадабаўся вакаліст, які заняў месца Ноды Холдара?

-- Гэта вельмі сталы ангельскі

музыка. Яму за 50. Дастаткова вядомы ў Англіі, так бы мовіць, адзінока воўк. Ён паралельна займаецца сольнымі праектамі. Яму дапамагаў Марк Нопфлер, музыкі з "PRETENDERS" ды іншых вядомых камандаў. У прыватнай размове са мною ён прызнаўся, што быць музыкам у Англіі -- усё адно, што быць беспрацоўным.

-- Які ўражанні ў "слэйдаў - 2" ад нашага горада, які, дарэчы, зьяўляецца радзімай беларускага рок-н-ролу /яко-му, дарэчы, нядаўна споўнілася 100 гадоў/?

-- Уражанні супярэчлівыя. "Слэйды" ня мелі часу паразмаўляць з людзьмі. Яны былі дужа занятыя. Ды іхні мэнэджэрсачы, каб музыкі не сказалі чагосьці такога, на чым іншыя людзі могуць зрабіць грошы. Яго можна зразумець. Ён жа ня ведаў, што ў нашай краіне на гэтым ніякіх грошай ня зробіш. "Слэйды" пастаянна былі то ў аўтобусе, то ў гатэлі, то на сцэне. Яны, праўда, праехалі пару прыпынкаў у тралейбусе й пахадзілі па Траецкім прадмесці.

-- Як яны, шмат ужываюць мацаваных напойў?

-- Самыя старыя ўдзельнікі "SLADE" -- бубнач і гітарыст -- ня п'юць наогул. Астатнія ўжываюць добрае піва й добрае віно. Яны не каштавалі нашае гарэлкі, шампанскага. Наогул, не пілі тых напойў, якіх ня ведаюць.

-- А як яны ставіліся да працавітых жанчынаў, што практыкуюць у "Юбілейцы"?

-- Я, дарэчы, шчыра здзіўленая колькасцю гэтых жанчынаў, што пасля 12 гадзіны знаходзяцца ў гатэлі. Калі іх выставіць на праспекце Машэрава ў шэраг, ягонага даўжыня будзе ад Палаца спорту да станцыі мэтро "Няміга". Калі не даўжэй. Але "слэйды" ніяк не ўспрынялі іхнія пралаповы. Можна, кошт не задаволіў (100 \$), можа, узросі не дазваляе легкадумных паводзінаў...

-- А як жа звыклы рок-н-рольны імідж? Наркатыкі, гарэлка, жаічыны?

-- Усё гэта яны прайшлі. Даўно. Яны, ўсё ж, вельмі сталыя людзі. Не забывайцеся на гэта.

-- Што яны ведаюць пра нас?

-- На дзіва, шмат. Ведаюць пра Чарнобыль, пра нашу палітычную, эканамічную сытуацыю. Задаюць пытанні. Усім цікавіцца...

-- Ці папулярныя яны ў Англіі?

-- Даволі папулярныя. Цяпер, калі па свеце ідзе мода на 70-я, створаны безьліч старых "слэйдаўскіх" рэміксаў. Таму людзі хочуць паслухаць гэтыя песні ў набліжаным да арыгінальнага выкананні.

-- Ці ведаюць яны што-небудзь пра беларускі рок-н-рол?

-- Нічога. Наогул, з былых савецкіх рок-н-рольшчыкаў яны ведаюць толькі БГ. Дзякуючы таму, што ён працаваў з Дэйвам Сыцартам, а Сыцарт -- сябра "слэйдаў". Дарэчы, яны вельмі цікавіліся

беларускім рокам. Прасілі запісы. У мяне быў пад рукою кампакт "Крэмы" й я падаравала яго вакалісту "SLADE - 2". А ён прэзентаваў мне свой леташні альбом. Нахаль, болей ніякіх запісаў нашых музыкаў я аняйсьці ня здолела, проста ня мела часу. Але адрэса ў мяне ёсць, вышлю... Тым болей, што ён вельмі прасіў.

-- І колькі вы атрымалі за сваю, скажам проста, нялёгкую працу?

-- Стандарт аплаты перакладчыку -- 20 \$ на дзень. Але для мяне гэта была ня праца, мне цікава было знаходзіцца побач з гэтымі людзьмі, размаўляць з імі. Ведаеце, шмат хто з людзей, якія прыйшлі на канцэрт, аддалі б палову жыцця за магчымасць патрапіць на яго. Што ж казаць пра магчымасць паразмаўляць са "слэйдаўцамі"! А я правяла з імі два дні!

Рок-навінкі

На гэтым тыдні, шаючы чытачы, рок-навінкаў у мяне для вас няма. А вымыслова іх з галавы ня надта ўжо хочацца. Так што чакайце лепшых часоў, сачыце за газетай, а таксама сачыце за праграмай, бо на 8-м канале выходзіць перадача пад назовам "праРОК". Там вы таксама можаце ўбачыць

розныя рок-навінкі ды рок-старыні ў някепскай падачы. Хаця за выкарыстанне майго назову ўжо падаў на вядучую ў суд. Хай разьбіраюцца!

Кастусь Зьміцярэц,
адмыслова для "БМ"

ЖЫЦЦЁ ЁСЦЫЛІ "БМ"

Вывучаем свой характар

Нямецкі псіхіятр Леонард зрабіў класіфікацыю характараў людзей. У ёй -- 12 тыпаў асоб.

1. Гіпертыпны тып. Гэта тып характараў з пастаянна павышаным фонам настрою. Звычайна ён -- душа кампаніі: людзі рухавыя, энергічныя, добрыя прамойцы. Нярэдка яны рана жэняцца, часта мяняюць месца працы, сярод іх нярэдка разводзіцца. Канфліктны для іх з'яўляюцца сітуацыі, якія патрабуюць спакойнага аналізу, ўважання ацэнак, адказнасці, вымушанай адзіноцы, аднастайнасці. Спрыяльныя сітуацыі: праца, звязаная з чалавечымі зносінамі, мноствам кантактаў, якая патрабуе аператыўнага рашэння без глыбокай прапрацоўкі.

2. Дыстыпны тып. Гэта тып характараў з паніжаным настроем. Звычайна ён ціхі, песімістычна настроены чалавек, маўклівы і педантычны. Лёгка ўпадае ў апатыю, ходзіць са змрочнымі думкамі і настроем. Сур'ёзны, адказны, добрасумленны, пунктуальны, валодае пачуццём справядлівасці. Рысы, якія прыводзяць да канфліктаў: пасіўнасць, маруднасць у мысленні і дзеяннях, песімістычная ацэнка падзей, "адрыў" ад калектыва, няўменне радавацца і веселіцца, "падтрымліваць кампанію".

Канфліктагеннымі з'яўляюцца для людзей гэтага тыпу такія сітуацыі, у якіх патрэбна хуткая арыентацыя і змена спосабаў дзейнасці, хуткае прыняцце рашэнняў. Спрыяльныя сітуацыі -- тэхнічная праца, праца з жывёламі і раслінамі.

3. Узбудлівы тып. Гэта чалавек, паводзіны якога цяжка прадказаць. Для яго характэрна настрыванасць эмоцый, іншы раз ён гатовы "сцерці ў парашок" чалавека, які яму супярэчыць.

Рысы, якія прывабліваюць спачатку: энергічнасць, ініцыятыва, гаспадарлівасць, добрасумленнасць, любоў да дзяцей і жывёл.

Рысы, якія прыводзяць да канфліктаў і праяўляюцца пазней, пры больш глыбокім знаёмстве: раздражняльнасць, нецярпнасць да процістаяння, праяўлення самастойнасці з боку іншых людзей.

Канфліктныя сітуацыі -- сітуацыі абвінавачвання.

протістаяння, матэрыяльнага і маральнага ўрону.

Спрыяльныя сітуацыі -- сітуацыі фізічнай актыўнасці (спорт, барацьба), будаўнічыя спецыяльнасці, работа ў адзіноце.

4. Засядваючы тып. Гэта людзі, якія вельмі доўга памятаюць крыўду. Ім хацелася б і праз многа гадоў усё роўна адпомсціць крыўдзіцелю. Часта гэта змагары за якую-небудзь ідэю, тэхнічную або палітычную. Для іх характэрны баявы настрой, жаданне "дабіцца праўды", пакараць крыўдзіцеля.

Канфліктагенныя сітуацыі для іх -- сітуацыі закрутага самалюбства, несправядлівай крыўды, перашкоды на шляху да мэты.

Спрыяльныя сітуацыі: заахвочванне, прызнанне высокай ацэнкі.

5. Педантычны тып. Гэта людзі з гіпертрафаванымі адносінамі да парадку, пунктуальнасці. Яны вельмі акуратныя і добрасумленныя. Такі чалавек іншы раз можа нааэз манкіраваць сваімі абавязкамі толькі таму, што зрабіць добра ён не паспявае, а зрабіць дрэнна не можа сабе дазволіць.

Канфліктныя сітуацыі -- сітуацыі, якія патрабуюць нестандартнага падыходу, хуткага рэагавання, аператыўнага прыняцця рашэнняў.

Спрыяльныя сітуацыі -- сітуацыі, пры якіх магчымы асабісты тэмп выканання працы, няэмацыйная абстаноўка, сітуацыі вызначаных патрабаванняў і жорсткіх рамак.

6. Трывожны тып. Такі тып часцей сустракаецца ў жанчын і дзяцей. Кожны дзень такі чалавек адчувае страх і трывогу. Ён схільны недацэнчваць сябе і перацэньваць іншых. Калі прычыны для трывогі няма, яна ўсё роўна ўзнікае.

Канфліктныя сітуацыі -- сітуацыі, якія патрабуюць пачуцця адказнасці, зносіны з незнаёмымі людзьмі, несправядлівая абвінавачванні, разрыв адносін.

Спрыяльныя сітуацыі -- тыя, калі дакладна вядомы правы і абавязкі, спрыяльныя адносіны з боку іншых, праца, якая не патрабуе самастойнага прыняцця рашэнняў і зносінаў з новымі людзьмі.

(Працяг у наступным нумары)

Клапоцімся, каб не сапсаваць сваіх мужоў

(10 парад жанчынам ад часопіса "Касмапалітэн")

1. Не паддавайцеся на традыцыйнае дзяленне працы на мужчынскую і жаночую. Калі вы можаце без дапамогі мужа замяніць кола аўтамабіля ці адрамантаваць разетку, то і ён не павінен адмаўляцца ад мыцця бялізны ці падлогі.

2. Не дазваляйце, каб нежаданне што-небудзь рабіць увайшло ў вашай паловы ў

звычай. Калі ён не можа схадзіць у магазін суботнім ранкам таму, што сустракаецца ў гэты час з сябрамі, зрабіце так, каб ён схадзіў у магазін, скажам, у чацвер вечарам. Уступіце хоць аднойчы -- усё абавязкова паўтोरэцца, і праз некаторы час вам прыйдзецца выконваць гэты абавязак самай.

3. З самага пачатку дамоўцеся, што адзенне важнае для вас абодвух. Не гаворыце мужу: "Вядома, дарагі, ты -- вінен купіць новы касцюм, а я цалкам задаволена сваімі старымі джинсамі".

4. Не хадзіце за ім следам, прыбіраючы тое, што ён раскідвае. Выцягваючы з куткоў яго брудныя шкарпэткі і вяртаць замест яго кнігі ў бібліятэку -- усё гэта вельмі хутка стане рабскай звычайкай.

Няхай ён сам будзе ў адказе за сваю лялечку і нехайнасць.

5. Калі вы збіраецеся пакінуць працу з-за дзяцей, дамоўцеся, што муж будзе выдзяляць частку свайго заробку на вашы асабістыя патрэбы. Адсутнасць грошай не павінна стаць платой за мацярынства.

6. Калі ён прасунуўся па службовай лесвіцы і гаворыць, што надыта заняты, каб дзяліцца з вамі хатнюю працу, пайдзіце на кампраміс: найміце прыслугу. Платце ёй з павышанага заробку мужа.

7. Калі зарплата ў мужа вышэй, чым у вас, гэта не павінна парушаць раўнавагу ў вашых адносінах. Пераканайце яго, што сям'я не можа будавацца на матэрыяльнай залежнасці.

8. Высветліце розніцу паміж працай і задавальненнем, звышурочнымі і працай, якую вы прыносіце дадому. Прытрымлівайцеся ўстаноўленых правіл.

9. Калі вы вырашылі завесці дзіця, дамоўцеся, што пры гэтым вы таксама павінны мець вольны час. Няхай хатня б адзін вечар на тыдзень муж прыгледзе за малым, а вы зможаце рабіць тое, што вам прыемна, -- напрыклад, вывучаць замежную мову ці пайсці ў гасці да сяброўкі.

10. Не сядзіце на кухні, калі ён затрымаўся на нарадзе ў той вечар, калі абяцаў прыгатаваць вячэру. Перакусіце што-небудзь да таго, як ён вернецца, і дазвольце яму самому што-небудзь прыгатаваць з тых прадуктаў, якія ёсць у халадзільніку.

Выбіраем усё толькі самае-самае...

У кнізе рэкордаў Гінэса сцвярджаецца, што самы шырокі (51,8 м) мост у свеце знаходзіцца ў порце Сіднея (Аўстралія). Па ім праходзіць дзве чыгуначныя лініі, восем транспартных магістральных аўтамабільных, веласіпедыстаў і пешаходаў.

Аднак на самой справе самы шырокі мост свету знаходзіцца не на далёкім кантыненте, а ў Санкт-Пецярбургу. Гэта мост праз Мойку на Ісаакіевскай плошчы. Ён пабудаваны ў 1818 годзе архітэктарам Гестэ і рэканструаваны ў 1842 годзе інжынерам Адамам. Пасля рэканструкцыі яго шырыня дасягнула 99,5 м, што амаль удвая перавышае шырыню моста ў Сіднеі.

Самым высокім збудаваннем старажытнага свету на працягу некалькіх тысяч гадоў дзяў заставалася піраміда Хеопса вышыняй 146,6 м. У 1548 годзе ў Англіі пабудавалі Лінкольнскае кафедральнае сабор, шпіль якога аказаўся на 14 м вышэй за піраміду.

У 1952 годзе рэкорд перайшоў да Нью-Йоркскага небаскроба "Эмпайер штэйтс бिल्дінг" вышыняй 381 м. Потым з'явіліся 110-павярховыя будынк-блізняты Сусветнага гандлёвага цэнтру ў Нью-Йорку вышыняй 405 м. У 1968 годзе самым высокім збудаваннем становіцца Астанкінская тэлевізійная вежа ў Маскве вышыняй звыш 530 м. Аднак у 1975 годзе першыня перайшло да 646-мятровай мачты польскай нацыянальнай радыёстанцыі.

Самы ж высокі жылы дом знаходзіцца ў Чыкага. Гэта 70-павярховы небаскроб вышыняй 196,7 м.

Самы хуткі ліфт дзейнічае ў Японіі ў 60-павярховым

такійскім небаскробе. Ён падняе і апускаяцца з хуткасцю больш за 36 кіламетраў у гадзіну.

Самай старой навучальнай установай у свеце, якая захавалася дагэтуль, з'яўляецца ўніверсітэт Марокка-Караўін у горадзе Фес (Марокка). Ён быў заснаваны ў 859 годзе нашай эры. З еўрапейскіх універсітэтаў самы старажытны -- Оксфардскі (Англія), заснаваны ў 1167 годзе.

У Расіі першымі ўніверсітэтамі былі Акадэмічны ў Пецярбургу (1726) і Маскве (1755).

Самы вялікі ў свеце ўніверсітэцкі будынак -- будынак Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ламаносава, пабудаваны ў 1953 годзе.

Самы доўгі алфавіт у свеце мае камбаджыйская мова -- 72 літары.

Самы першы конкурс на тытул "Міс свету" адбыўся ў 1912 годзе. Пераможцай на ім стала 18-гадовая англічанка Аліса Хайд. У 1989 годзе, калі ёй споўнілася 95 гадоў, яна выказалася даволі крытычна аб сучасных шоу такога тыпу: "Умовы конкурсу занадта простыя, -- адзначыла Аліса Хайд. -- У конкурсе 1912 года прымалі ўдзел 8 тысяч прэтэндэнткаў. Усім прыйшлося вытрымаць некалькі экзаменаў, якія патрабавалі і фізічнай сілы і спрытнасці, як, напрыклад, слабэрніцтва на плаванні і грэблі. Не гаворачы ўжо аб спецыяльным туры па выкананню класічных балетных танцаў. Пасля міні-конкурсу народных песень ці оперных арыў кожная знялася ў кінатэатрах. Цікава, што "Міс свету-1912" у якасці галоўнага прызга атрымала ўсяго 250 долараў...

Спім і ў сне бачым...

Скажы мне, як ты спіш...

...І я скажу табе, хто ты. Загадка сну даўно цікавіць вучоных і з'яўляецца прадметам шматлікіх даследаванняў. І гэта зразумела, таму што ў сне чалавек праводзіць трэцюю частку свайго жыцця. Падлічана, што чалавек ва ўзросце 72 гадоў мае на сваім рахунку 210 000 гадзін сну. Амерыканскі псіхіятр Самуэль Дэנקель, займаючыся праблемамі сну, устанавіў залежнасць паміж позай чалавека, у якой ён спіць, і яго характарам.

Тыя, хто спіць на баку, злёгку сагнуўшы калені, -- людзі ўраўнаважаныя. Яны рэдка ўступаюць у канфлікты, схільныя да разумных кампрамісаў і без асаблівай працы прыстасоўваюцца да розных жыццёвых сітуацый. Аднак яны не валодаюць дастатковай смеласцю ў дасягненні сваіх мэт, не імкнуцца быць лідэрамі.

Тыя, хто спіць на спіне, заклаўшы рукі за галаву, звычайна таварыскія, сардэчныя. Яны ведаюць пра свае недахопы, але імкнуцца не думаць пра іх. Гэта людзі светлага

розуму, яны дружалюбныя і прымаюць свет такім, які ён ёсць. Праўда, апашняе ў некаторых з іх абумоўлена нежаданнем ускладняць сабе жыццё. Такая поза ў сне ўласцівая людзям, якія ў дзяцінстве былі любімымі сваіх бацькоў.

Тыя, хто спіць скруціўшыся абаранкам, Дэנקель вобразна назваў "бутонамі" -- якія не жадаюць раскрыцца, расцвісці. На яго думку, гэта людзі, якія падсвядома не хочуць развітацца са сваім дзяцінствам. Нерашучыя, няўпэўненыя ў сабе, яны пазбягаюць адказнасці і ў роўнай меры могуць падласці як пад добры, так і пад дрэнны ўплыў. Гэта чуйныя, імпульсіўныя асобы, якія кіруюцца ў сваіх учынах больш часовым настроем, чым здаровым сэнсам.

Тыя, хто спіць на жываце, раскінуўшы рукі ва ўсю шырыню ложка і падагнуўшы адну нагу, звычайна ўпэўненыя ў сабе, пунктуальныя, паслядоўныя ў сваіх меркаваннях, любяць парадак. Не церпяць нечаканасцей, любяць камандаваць, кіраваць.

Смяемся над сабой і жыццём

Размаўляюць два старыя ўрачы:

-- У мяне быў хворы, які па ўсім прыкметах павінен быў памёрць яшчэ 10 гадоў таму... А ўсё жыве і жыве...

-- Гэта яшчэ раз даказвае, што калі хворы сапраўды хоча жыць, то медыцына бяссільная.

У экскурсавода-каўказца ў запарку наведвальніца пытаецца:

-- Гэта малпа мужчынскага полу?

-- Не, гэта самец.

-- Дзіўна вы адказваеце. Калі самец, значыцца, мужчынока-га полу.

-- Не. Мужчына -- гэта калі грошы ёсць. А без грошай -- самец.

-- Я ўжо цэлую гадзіну сяджу за сталом і не магу разрэзаць гэты біфштэкс, -- гнеўна гаворыць наведвальнік рэстарана.

-- Не хвалойцеся, -- спакойна адказвае яму афіцьянтка. -- У вас яшчэ ёсць час. Мы працуем да гадзіны ночы.

Частуем каханых "Пяшчотай"

(салата "Пяшчота")

Дробна парэзаць цыбуліну сярэдніх памераў, высыпаць на сціта і шчодро паліць кіпнем або паставіць сціта на талерку, заліць зноў жа кіпнем і патрымаць колькі хвілін у вадзе -- каб знікла залішняя горчы цыбулі. Цыбулю выкладзі на дно шырокага салатніка, зверху пакласці парубленыя вараныя яйкі (колькасць адвольная -- па смаку), заправіць маянэзам. На маянэз пацерці яблыкі, пасыпаць цёртым сырам і зноў добра паліць маянэзам.

Салата гатовая. Частуйце "Пяшчотай" мужа ці каханага -- і атрымаеце пяшчоту ў адказ.

Жыць у стылі "БМ" вас вучыць Бабуля Алена

Пункт гледжання аўтараў газеты не абавязкова супадае з пазіцыяй рэдакцыі. Адказнасць за дакладнасць фактаў, прыведзеных у артыкулах, нясуць аўтары публікацый.

"Беларуская маладзёжная"
Рэспубліканская грамадска-
палітычная незалежная газета
Заснавальнікі
М. КАПЧОНАЎ і І. ЦІШЫН

Адрас рэдакцыі:
220134, Мінск,
вул. Якубоўскага, 15-1-77
Кантактны тэлефон: 57-00-43
Пасведчанне аб рэгістрацыі N 882

Падпісана ў друку 20 снежня 1994 г.
Мінская паліграфічная фабрыка
"Чырвоная зорка"
(Мінск, 1-шы Загарадны зав., 3)
Кошт праз "Белсаюздрук" 40 рублёў
Тыраж 10 тысяч экз.
Заказ N 1891

Галоўны рэдактар
Т. І. МЕЛЬНІЧУК
(НІЧЫПАРУК)